

KUNSKAP

– Kunskapsstaden Umeå

Alliansen Umeå
Rapport inför valet 2010

Maj 2010

ALLIANS Umeå
EN

SOCIALDEMOKRATISKA PARTIET

Folkpartiet Liberalerna

Kristdemokraterna

Kunskap

I valrörelsen 2010 ska Allians för Umeå möta väljarna med ett valmanifest som tydligt visar på ett politiskt alternativ för styret av Umeå kommun. För att utveckla vår politik med sikte på mandatperioden 2010-2014 tillsätts nu fyra arbetsgrupper. Dessa är Kunskap – kunskapsstaden Umeå, Kreativitet – det kreativa Umeå med ett levande kultur- och föreningsliv, Entreprenörskap – det företagsvänliga och innovativa Umeå samt Livskvalité – en värdig omsorg med kvalitet och valfrihet för alla.

Arbetsgruppernas förslag ska användas som underlag för Alliansens valmanifest 2010 samt i förslag till budget för 2011-2013. Förslagen ska vara förenliga med en ansvarsfull ekonomisk hushållning av umebornas skattepengar.

Umeå i april 2010

ANDERS SELLSTRÖM (KD), ordförande

STURE ERIKSSON (KD)

STEFAN NORDSTRÖM (M)

TERESE ANDERSSON (M)

SÖREN OLSSON (C)

ERIKA ESTREEN (C)

LOTTA HOLMBERG (FP)

PETER SEDLACEK (FP)

Sammanfattning

De fem viktigaste förslagen:

- Små välfungerade skolor ska finnas kvar. Bevara byskolorna och de små stadsdelsskolorna i kommunen. Större självbestämmanderätt för skolorna och större möjligheter att kunna profilera sig.
- Större fokus på ledarskap, engagemang och kompetens hos rektorerna i Umeås skolor.
- Införa en tydlig veckoinformation till föräldrarna även efter årskurs 6.
- Ett ansvarskontrakt upprättas mellan skola, eleven och föräldrarna.
- Ett utökat samarbetet mellan skolan och det lokala näringslivet i Umeå samt med Umeå universitet.

Utgångspunkter och vision

Trots alla goda förutsättningar som finns i Umeå presterar inte eleverna som det kan förväntas. Under en lång tid har skolpolitiken i Umeå präglats av grundsynen att alla elever har likadana förutsättningar. Alla elever är oskrivna blad som alla ska disputera på universitetet. En flummig vänstervriden jämlikhetsideologi som negativt påverkat den lokala skolpolitiken i Umeå. Detta visar med eftertryck att det behövs ett nytt styre i Umeå.

I en tid när alla talar om värdet av kunskap, om hur utbildad arbetskraft och hög produktivitet är Sveriges chans i den globala konkurrensen, duger det inte att en stor del av eleverna i Umeå inte klarar gymnasiet.

För dessa ungdomar är arbetsmarknaden både osäker och begränsad. Då trösklarna till arbetsmarknaden ofta blir allt för höga.

Den olyckliga vänstervridningen av Umeå kommuns skolor har lett till att både elever med svårigheter och högpresterande elever inte har uppmärksammats i den omfattning som borde varit fallet. Detta har påverkat både elevernas självkänsla och prestationer negativt.

Ett annat stort problem är att de styrande socialdemokraterna, som säger sig företräda arbetarna, gång på gång nedvärderar värdet av yrkeskunskaper. Detta feltänk har fört med sig stora ekonomiska och mänskliga kostnader.

Allians för Umeå anser att bristerna i elevernas kunskaper inte är acceptabla. En ny skolpolitik för Umeå behövs. Där tydliga mål och tidiga utvärderingar både uppmärksammar de elever som är i behov av extra stöd och de som är högpresterande. Vi vill att elever och föräldrar i de tidiga årskurserna ges en självklar rätt att kräva kunskap av skolan. Ingen insats kan vara för stor för att en elev ska kunna tillgodogöra sig grundläggande färdigheter i att läsa, skriva och räkna.

Skolan i Umeå måste vara så flexibel att den kan anpassa sig utifrån varje elevs specifika behov. De praktiska utbildningarna ska uppvärderas och yrkeskunskap ska uppmuntras för att statusen ska bli lika för teoretiska och praktiska utbildningar.

På väg mot en bättre skola

Umeå universitet växer så det knakar. Universitetet har idag 33 500 studenter. Större flexibilitet har gjort det möjligt för många fler att läsa på universitetet. Detta har gjort att högre utbildning är tillgänglig för många fler, vilket är glädjande. Större utbud av utbildningsplatser är bara en liten del av det omfattande reformarbete som Alliansregeringen gjort i utbildningssektorn sedan 2006. Här är några av de viktiga förändringar som successivt genomförts och genomförs av alliansregeringen:

- ✓ Lärarlyftet, där 3,2 miljarder kronor satsas för att ge över 30 000 lärare kvalificerad fortbildning (2007).
 - ✓ Läsa-skriva-räkna-satsning, där 900 miljoner kronor används för att stärka kunskapen under de första skolåren (2008).
 - ✓ Ny skolinspektion; alla Sveriges skolor ska inspekteras vart tredje år (2008).
 - ✓ Speciallärarutbildning startas igen (2008).
 - ✓ Nationella prov i kemi, biologi och fysik i årskurs nio (2009)
 - ✓ Yrkeshögskola inrättas (2009)
 - ✓ Yrkesutbildningarna förstärks med 1,8 miljarder kronor, lärlingsutbildningen byggs ut med 2000 platser (2009)
 - ✓ Forskningspropositionen, den största satsningen på forskning någonsin, 1 procentmålet uppnås.(2009)
 - ✓ Läkarutbildningen och tandläkarutbildningen byggs ut med 110 respektive 40 platser (2009)
- Flerbarnstillägg (2010)
- Särskild sommarjobbssatsning och förstärkt satsning på sommarskolor (2010)
- Ny lärarutbildning (2011)

Nya gymnasieskolan (2011)

Läraryrkeslegitimation (2012)

Ny skollag (2010)

- Förskolan blir en egen skolform.
- Samma regler för fristående och offentliga skolor. Friskolorna ska rätta sig efter samma regelverk som kommunala skolor. Skärpta krav på lärare. Endast den som är behörig ska få tillsvidareanställas som lärare eller förskollärare, med vissa undantag. För att få undervisa ska läraren ha en utbildning avsedd för just den undervisning de ska bedriva. Olika krav kommer att gälla för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen.
- Lektorer återinförs - nya karriärmöjligheter för lärare. Den lärare eller förskollärare som har avlagt doktorsexamen, eller minst licentiatexamen, och under minst fyra års tjänstgöring har visat pedagogisk skicklighet ska benämnas lektor.
- Skärpta behörighetsregler till gymnasieskolans yrkesprogram. För att bli behörig till ett yrkesprogram i den nya gymnasieskolan ska eleven ha lägst betyget godkänt i svenska/svenska som andraspråk, engelska, matematik samt i ytterligare minst fem ämnen.
- IV-programmet avskaffas. För den elev som inte är behörig till något nationellt gymnasieprogram avskaffas dagens individuella program och fem introduktionsprogram i stället: preparandutbildning, programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ, samt språkintröduktion.
- Bättre stöd till eleverna. Rättigheterna för den elev som behöver stöd och hjälp ska stärkas. Kraven på att utreda en elevs behov av särskilt stöd ska bli tydligare och beslut om åtgärdsprogram ska kunna överklagas.
- Profilklasser i högstadiet. För elever med speciella färdigheter i ett ämne blir det tillåtet att anordna antagningstester för särskilda profilklasser från årskurs sju i grundskolan.
- Stärkta rättigheter för eleverna. Eleverna ska ha tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator inom elevhälsan, och också till studie- och yrkesvägledning. Dessutom ska alla elever ha tillgång till skolbibliotek. Detta gäller även för fristående skolor. Fler beslut än i dag kan överklagas, vilket ökar rättssäkerheten för elever och vårdnadshavare. Den som har

nekats plats vid en särskild skola med anledning av "betydande ekonomiska och organisatoriska svårigheter" ges ökad rättssäkerhet.

- Ökad trygghet och studiero. Lärares och rektorers allmänna befogenheter förtydligas. För de elever som stör andra elevers trygghet och studiero finns fler disciplinära åtgärder. Nya åtgärder som föreslås: "försittning", skriftlig varning även i grundskolan, samt tillfällig avstängning även i grundskolan.
- Skolinspektionen får skarpare sanktioner. Skolinspektionen ges möjlighet till skarpare sanktioner mot de huvudmän som missköter sig. Bland annat får myndigheten möjlighet att utfärda vitesförelägganden och att i särskilt allvarliga fall stänga en skola med omedelbar verkan.

Ett lyft för skolan i Umeå

Allians för Umeå anser att det behövs en ny skolpolitik i Umeå omgående. Detta kommer att vara prioriterat vid ett maktskifte i Umeå. Människor växer med kunskap. Utbildning ger individen möjligheter att forma sitt eget liv och därmed öka valmöjligheterna i livet.

De små fungerande skolorna ska finnas kvar

Allians för Umeå vill bevara de små fungerande skolorna i kommunen. Det gäller både skolor på landsbygden och i de centrala delarna. Skolorna ska finnas kvar så länge det finns ett elevunderlag som ekonomiskt möjliggör detta . Huvudprincipen är att föräldrarna ges mycket större påverkansmöjligheter än nu när nedläggning av skolor diskuteras.

De positiva aspekterna med små skolor är många. Närheten, de korta avstånden, tryggheten och att skolorna inte behöver specialutrustas är bara några av fördelarna. Vi tror på att skolorna vitaliseras om pengarna förmedlas ut till enheterna som får större självbestämmanderätt. Det leder till en bättre arbetsmiljö och att elever och lärare får en närmare relation till sin skola.

Större självbestämmanderätt gör också att skolorna får större möjligheter att profilera sig. Vi tror på mindre centralstyrning och likriktning och istället uppmuntrar vi till mer av självstyre som ger större utvecklingsmöjligheter för den enskilda skolan.

Det pågår i Umeå en olycklig skiftning mot allt större skolor, med ett F-9 tänk i grunden, Detta leder till att små fungerande skolor hotas av nedläggning. Allians för Umeå kommer göra allt för att hindra detta resursslöseri och säger nej till nya stora F-9 enheter.

Större krav på rektorerna

Vi anser att det ska ges ökat ansvar och ökade befogenheter till rektorerna i Umeå kommun. Det ska finnas formella kompetenskrav på rektorerna vid nyrekrytering. Större fokus ska läggas på ledarskap och engagemang hos rektorerna. Vi tror det ger tydligare och modigare rektorer som i sin tur ger modigare och tryggare lärare. Rektorerna måste få mer tid att utöva sitt ledarskap samt mer tid att lägga fokus på de strukturella övergripande problemen istället för att göra "branduttryckningar" vid varje litet problem som uppstår på skolan. Olika undersökningar visar att rektorerna i allt för hög grad är administrativa tjänstemän istället för de ledare och inspiratörer. Istället för att blicka framåt fastnar de i att få den dagliga verksamheten att gå runt.

Alla elever är olika med olika behov

Skolan i Umeå måste vara så flexibel att den kan anpassa sig utifrån varje elevs specifika behov. De elever som behöver ett utökat stöd ska få det direkt. Även högpresterande elever ska få stöd och uppmuntran. Vi anser att alla elever är unika med sina egna egenskaper. En ökad tydlighet med en skolpolitik som utgår från eleverna som individer.

Föräldrarna ska känna att det är deras skola också. Det är viktigt att föräldrar känner att de är välkomna med sina åsikter och synpunkter. Ett tätare nätverk bland föräldragruppen kan vara ett bra sätt att skapa ökad trygghet och harmoni för eleverna. Skolan får inte bli en isolerad företeelse. Föräldrar ska kunna ställa krav och dialogen mellan hemmet och skolan är en viktig faktor. Vi vill införa en veckoinformation som även fortsätter in på högstadiet. Där föräldrarna får information om kommande aktiviteter i skolan och kommande läxor och prov.

Det ska även bli lättare för föräldrarna att få en tydligare överblick över hur deras barn presterar i skolan. Även samarbetet mellan gymnasieskolan och universitetet behöver ses över. Allians för Umeå vill att elever på gymnasieskolan ska få bättre möjligheter att prova på preuniversitetsstudier och kunna tillgodoräkna sig dessa i kommande studier. Vi tycker också att Universitetet och gymnasieskolan ska utveckla ett samarbete när det gäller lokaler och "prova på" utbildningar.

Kunskap är makt, kompetens är makt och yrkeskunskap är makt

Vi anser att en stor del av de stora avhoppen från de yrkesförebyggande programmen beror på att eleverna pressas för hårt med teoretiska ämnen vilket påverkar det specialintresse som eleven har för yrket negativt. En uppvärdering av yrkeskunskap ger fler framgångsrika företagare i Umeå. Därför vill vi att det ska vara samma status för praktiska utbildningar som för teoretiska.

Entreprenörskap i skolan påverkar barn och ungdomar positivt. Det stimulerar tron på sin egen förmåga att skapa något själva.

Det handlar om att i ett tidigt skede utveckla egenskaper som kreativitet, problemlösning, initiativförmåga, och självständigt tänkande. Om skolan arbetar utifrån ett entreprenöriellt förhållningssätt blir eleverna mer motiverade och uppnår då en högre måluppfyllelse.

Eleverna ska uppmuntras att i ett tidigt skede komma med egna idéer och tankar om hur uppsatta mål ska nås, allt för att stärka den enskilde elevens inflytande i skolans vardag. Mer entreprenörskap i skolan minskar gapet mellan skolan och arbetslivet. Skolan, universitetet och arbetslivet kan kopplas samman under studietiden vilket ger en nära koppling mellan teori och praktik. Därför vill vi utöka samarbetet mellan skolorna i Umeå och det lokala näringslivet.

Större valfrihet för föräldrar och barn i Umeå

Vi vill öka föräldrarnas valfrihet och möjlighet att välja olika former av pedagogiska verksamheter för sina barn samt barnomsorg. Familjens och barnens behov ska styra val av förskola, fritidshem och pedagogisk omsorgsform (t.ex. familjedaghem, flerfamiljslösningar) som uppfyller kvalitetskraven. Även de föräldrar som vill vara hemma med sina barn längre än vad dagens föräldraförsäkring medger ska ha den möjligheten i Umeå. Därför vill vi på ett aktivt sätt marknadsföra barnomsorgspengen i Umeå kommun. Allt för att öka valfriheten för föräldrarna och barnen samt öka utrymmet för enskilda initiativ och eget företagande inom välfärdsområdet.

Arbetsgruppens förslag

- Små välfungerade skolor ska finnas kvar. Bevara byskolorna och de små stadsdelsskolorna i kommunen. Större självbestämmanderätt för skolorna och större möjligheter att kunna profilera sig.
- Större fokus på ledarskap, engagemang och kompetens hos rektorerna i Umeås skolor.
- Skolnämnderna får i uppdrag att öka lärardeltagande i regeringens satsning på fortbildning av lärare i det så kallade lärarlyftet.
- Skolorna i Umeå ska vara mer flexibla och inneha sådan kompetens att de tidigt kan upptäcka både svaga och högpresterande elever och ge rätt stöd.
- Införa en tydlig veckoinformation till föräldrarna även efter årskurs 6.
- Ett ansvarskontrakt upprättas mellan skola, eleven och föräldrarna.
- Ogiltig frånvaro redovisas i betygsdokumentet.
- Inför så kallade checksystem för musikskolan i Umeå.
- Nej till nya stora F-9 enheter.
- Belöningsystem mot klotter, uppmuntra till klotterfria skolor.
- Ett utökat samarbete och utbyte mellan gymnasieskolan och universitetet angående bl.a. lokaler och "prova på" studier.
- Ett utökat samarbetet mellan skolan och det lokala näringslivet i Umeå.
- Inför ett aktivt val av skola.
- SFI-utbildningen upphandlas så snart det är möjligt.
- Underlätta ombildningen av kommunala skolor och förskolor till kommunala friskolor, så kallade intraprenader. Det ger möjlighet att driva verksamheten med en ekonomiskt och självständig och egen profil.
- Inför ett skolpengsystem i Umeå som beslutas av kommunfullmäktige.
- Beställaransvaret för skolmåltiderna läggs på skolorna.

-
- Merkostnadsprincipen ska gälla för skolskjutsar.
 - Stimulera etablering av externa aktörer inom förskolan.
 - En tidsrelaterad taxa med fler nivåer införs inom skolbarnomsorg, förskola och familjedaghem.
 - Föräldrarna kan ansöka om plats i förskola upp till ett år innan den ska tas i anspråk.
 - En platsgaranti införs som garanterar alla barn en plats inom tre månader.
 - Familjedaghemmen ska omfattas och vara utförare av den allmänna förskolan.
 - Familjedaghem får arbeta som egenföretagare om de så önskar.
 - Kommunen ska aktivt marknadsföra barnomsorgspengen.